

Годишњица великог пожара и обнова Хиландара

У Светом манастиру Хиландару 2004. године букнуо је пожар који је разорио више од половине манастирских здања.

За једно вече, у ноћи између 3. и 4. марта, уништена је и оштећена читава северна половина манастирског комплекса. Пожар је избио из димњака конака Игуменарија на југозападној страни и кроз пукотине које су настале услед слегања темеља, захватио је кровну конструкцију. Преко тавана и повезаних објеката проширио се све док се није зауставио на празном простору између Белог конака и Пирга Светог Саве.

Од почетка обнове изгорелих конака манастира Хиландара, 2006. године, па до данас, када Хиландар обележава 825 година од свог оснивања, завршена је комплетна реконструкција и грађевинска санација објеката конака Синодика, троделног комплекса Великог конака са параклисом Св. Николе, јединствене градитељске целине коју чини улазни део манастира са Старим конаком, као и Белог конака, који је сажегао готово до темеља. На тај начин

северозападно, северно и североисточно крило изгореле половине манастира су оживели. Потпуно опремљени намештајем и свим другим потребама и опремом, ови објекти су предати на располагање манастирском братству.

Да би Свети манастир Хиландар заблистао својим некадашњим сјајем царске лавре преостало је да се заврше већ одмакли радови на коначима Дохија и Игуменарија са параклисима Св. Саве и Димитрија. Конак Дохија ће у највећој мери бити усељен до краја ове године, а на конаку Игуменарија завршен је кров, радови на ојачању конструкција и већина грубих грађевинских радова, тако да се његов завршетак предвиђа за наредну годину. До краја ове године очекује се и реализација радова на консолидацији спољњег бедемског зида који повезује ова два објекта и манастирску трпезарију. Ојачавање темеља, заједно са мерама предузетим на учвршћивању објеката који су ослоњени на њега, трајно ће уклонити слабости западног и југозападног дела манастира – исте оне које су узрок разарању из 2004. али и које би могле бити кобне у случају јачег земљотреса.

У складу са планом, завршетак обнове изгорелог дела манастира очекује се до краја 2024. године. Поред ових радова и завршетка хибридног енергетског система за производњу електричне енергије, у наредном периоду је у плану потпуна реконструкција ризнице са изградњом депоа, консолидација источног бедемског зида, као и реконструкција југоисточног конака, где се некада налазила прва српска болница и обнова објекта еклесијарнице.

Обнова Хиландара, поред главног циља – реконструкције онога што је пожаром оштећено и уништено – све време подразумева и спроводи интегралну заштиту непокретног и покретног наслеђа манастира Хиландара. Отуда су у протеклом периоду реализовани и бројни други пројекти:

- Изградња основне инфраструктуре – усмерена на обезбеђење услова и потреба за функционисање обновљених објеката, али и других (довођење воде, струје, канализације, грејања и сл. и изградња одговарајућих разводних ормана, подстаница и слично)
- Реконструкција других објеката градитељског наслеђа – обнова историјских делова манастира који нису страдали у пожару, али су зубом времена и разним спољним утицајима оштећени, прокишњавају и сл, а због чега су означени као непосредно угрожено наслеђе (комплекс старих економских објеката – Сенара – који је уједно пренамењен у гостинске конаке; пирг Св. Ћорђа са црквом на његовом врху; Камбански пирг који је и манастирски звоник; кров цркве Св. Арханђела, санацију објеката манастирске арсане – пристаништа у коме је за сада смештена

манастирска винарија, санацију остатака царске палате у Хрусији, санацију цркве Скита Свете Тројице и др.)

- Изградња нових инфраструктурних система – који су саставни део савремене интегралне заштите и обезбеђења заштићене целине манастира Хиландара. Поред тога што подржавају живот манастира, они штите и унапређују досадашња улагања у заштиту српског наслеђа у Хиландару (противпожарни резервоар са хидрантском мрежом; централна котларница са топловодом; канализациона мрежа са колектором и системом за пречишћавање отпадних вода; соларна електрана са енергетском мрежом – систем који манастиру и окружењу обезбеђује електричну енергију; као и локалне системе за соларно загревање топле воде; санација водотокова и заштита од бујичних вода око манастирског комплекса, путеви и др.
- Радови на унапређењу манастирске економије у области шумарства и пољопривреде, ради осигурања одрживости монашке заједнице.

mitropolija.com